

1578395

ОКСАНА КІСЬ

ЖІНКА

В ТРАДИЦІЙНІЙ
УКРАЇНСЬКІЙ
КУЛЬТУРІ

Монографія – перше в Україні комплексне історико-етнологічне дослідження становища жінок у середовищі українського селянства, здійснене на засадах гендерного підходу. Праця ознайомлює з основними етапами становлення феміністської парадигми в соціальній та культурній антропології, а також розкриває генезу та сучасні тенденції розвитку жіночих студій в українському народознавстві. Висвітлено правовий, соціально-демографічний та світоглядний контексти життя української селянки, проаналізовано джерела і зміст традиційного стереотипу фемінності. У фокусі дослідження – функції та повноваження, права і обов'язки жінки на різних етапах життєвого циклу (дівчинка, дівчина, жінка, баба). Особливу увагу зосереджено на процесові гендерної соціалізації дівчат. Розкрито особливості нормативних (дівчина, дружина, мати, господиня) і девіантних (вдова, самотня матір, відьма) жіночих соціальних ролей у сім'ї та сільській громаді. Показано засадничу неможливість однозначної оцінки гендерних відносин та становища українських жінок у минулому, розкрито суперечливі та складні аспекти жіночого повсякдення, які досі перебували поза увагою дослідників. Праця написана на основі різноманітних джерел (етнографічних і фольклорних матеріалів, історичних документів, законодавчих актів, статистично-демографічних відомостей тощо), дає змогу скласти доволі цілісне уявлення про буденне життя українських жінок у минулому.

Зміст

ПЕРЕДМОВА ДО ДРУГОГО ВИДАННЯ	7
ПЕРЕДМОВА	10
ЧАСТИНА ПЕРША: ЖІНОЧІ СТУДІЇ В НАРОДОЗНАВСТВІ	
1. Жіночі студії в Україні: історія та сучасність	18
2. Феміністська парадигма в культурній та соціальній антропології	43
3. Гендерний підхід: теоретичні засади та ключові категорії	65
ЧАСТИНА ДРУГА: СТАЮЧИ ЖІНКОЮ	
4. Соціально-правові та культурно-історичні контексти жіночого повсякдення	82
5. Дівчинка: основи гендерної програми	107
6. Дівчина: іспит на зрілість	117
ЧАСТИНА ТРЕТЯ: ЗВИЧАЙНА ЖІНКА	
7. Дружина: до питання егалітарності подружжя	150
8. Господиня: жінка в праці й творчості	165
9. Мати: ідеали та практики материнства	181
10. Баба: жінка на схилі років	199
ЧАСТИНА ЧЕТВЕРТА: ІНАКША ЖІНКА	
11. Покритка: доля самотньої матері	208
12. Вдова: труднощі та переваги удовиного життя	227
13. Відьма: життя на маргінесі	237
ПІСЛЯМОВА	249
СКОРОЧЕННЯ	253
ДЖЕРЕЛА ТА ЛІТЕРАТУРА	254